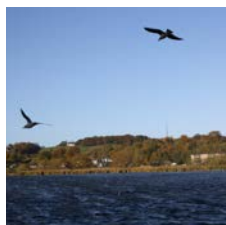

Med byerne forrest

Strategiplan for Mariagerfjord Kommune 2016

Om strategiplanen

I Mariagerfjord Kommune har vi valgt, at de fire største byer skal være udviklingsdynamoer for hele kommunen. "Med byerne forrest" kalder vi det, og det handler første del af strategiplanen om.

I de senere afsnit fokuserer vi på hver af de fire største byer, giver en kort karakteristik af byen, tegner en retning for dens udvikling og giver nogle bud på konkrete indsatser, der kan føre os på vej. Vi har suppleret de fire byer med Kattegatkysten, der har sine helt egne drivkræfter og muligheder.

Strategien er blevet til med afsæt i borgerne. Metoden og forløbet er beskrevet i strategiplanens sidste afsnit.

Vi har udviklet strategiplanen i et tæt samarbejde med Antropologerne, der har været tovholder på borgerinddragelsen, og Bascon, der har sikret koblingen til den fysiske planlægning, opsamlet og sammenskrevet.

Strategiplanen er udarbejdet med økonomisk støtte fra kampagnen "På For kant". Kampagnen er igangsat af Realdania, KL og Erhvervsstyrelsen med det formål at styrke tilpasning, omstilling og udvikling i områderne uden for de større byer - til gavn for hele landet.

Indhold

Forord	4
Med byerne forrest	7
Det fælles fokus.....	12
Hobro - metropolen i naturen.....	17
Hadsund - fra industriby til videns- og boligby ..	25
Mariager - stærk kulturarv i idyllisk sjæl.....	33
Arden - det gode hverdagsliv i skoven	41
Kattegatkysten	49
Med afsæt i borgerne - metoden	54

Forord

Det skal være attraktivt at bo, leve og arbejde omkring Danmarks smukkeste fjord. Sådan lyder visionen for Mariagerfjord Kommune, men den lever ikke af sig selv og er samtidig udfordret af, at der bliver færre unge, flere ældre og færre arbejdspladser i vores kommune. Det tager vi meget alvorligt og derfor har vi lavet en strategiplan, som skal gøre Mariagerfjord Kommune mere attraktiv ved at udnytte og udvikle de allerede eksisterende kvaliteter i kommunen. I den forbindelse har vi valgt, at de fire største byer skal være udviklingsdynamoer for hele kommunen.

Byerne i Mariagerfjord Kommune udvikler sig meget forskelligt og derfor skal vilkårene for byernes udvikling også være forskellige og det samme skal strategierne for byerne. Det er afgørende at se byernes forskellighed som en styrke, der gør det muligt at fokusere på den enkelte by adskilt, samtidig med at vi ser på kommunen som en helhed. Kun på den måde sikrer vi en kommune, hvor det er attraktivt at leve, bo og arbejde.

Vi har i forvejen en landdistriktspolitik og nu har vi også fået en strategiplan for de fire store byer i kommunen. Det glæder mig, at de samlet vil udgøre en strategi for hele Mariagerfjord Kommune, hvor by og land er hinanden forudsætninger. For de store byer gør det ikke alene. Vi skal også se deres oplande som stærke og levedygtige enheder i kommunen.

Strategiplanen er blevet til med afsæt i borgerne i Mariagerfjord Kommune. Jeg vil derfor gerne rette en stor tak til alle de borgere, som har involveret sig og bidraget til arbejdet.

Vores samarbejde stopper ikke her, for strategiplanen kan ikke realiseres af kommunen alene. Det er en opgave for hele fællesskabet og det indbefatter borgere, erhvervsliv, foreninger, frivillige med mange flere og selvfølgelig Mariagerfjord Kommune. Vi skal samtidig være gode til at minde hinanden om, at realiseringen af strategiplanen kan tage tid og dele af planen kan tage meget lang tid. Og netop derfor skal vi altid huske strategiplanen, når vi også i fremtiden kommer med forslag til ændringer og udvikling af kommunen.

Jeg glæder mig til samarbejdet om realiseringen af vores vision og strategien, som skal være med til at udmønte den.

Mogens Jespersen
Borgmester

Med byerne forrest

Byerne er kommunens udviklingsdynamoer

Udgangspunktet for udvikling af Mariagerfjord Kommune er kommunens største byer: Arden, Mariager, Hadsund og Hobro, samt Kattegatkysten.

Byerne ligger fordelt i hele kommunen. Det betyder, at udviklingen kan sikres i hele Mariagerfjord Kommune, hvis byerne styrkes og udvikles i sammenhæng med deres opland.

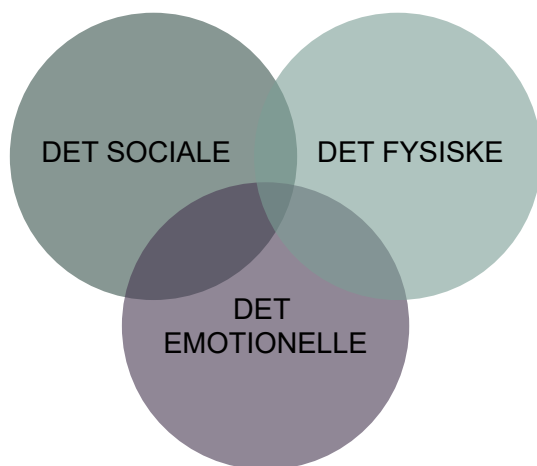
Kattegatkysten udvikler sig desuden som et selvstændigt bosætningsområde med en særlig dynamik, der er mindre afhængig af tilgængelighed og serviceudbud end de fire store byer, men er knyttet til turisme og badelivet.

Strategiplanens fokus på de fire store byer og Kattegatkysten som vækstlokomotiver betyder ikke, at de øvrige dele af kommunen skal overses. Vi skal fortsat være klar til at handle på de udviklingsbehov og -muligheder, der viser sig i andre dele af kommunen. For eksempel spiller Valsgård en vigtig rolle i forhold til Hobro, og Assens har stor betydning for både Hadsund og Mariager.

Strategiplanens fokus er, at byerne skal fungere som vækstlokomotiver for hele kommunen, og at de skal udvikles i sammenhæng med deres opland. By og opland er hinandens nødvendige forudsætninger, og stærke byer er et nødvendigt grundlag for hele kommunen.

Placeringen af kommunens fire største byer

Sans for stedet. Byernes udvikling skal tage afsæt i byernes unikke kvaliteter - i spændingsfeltet mellem byens fysiske kvaliteter, de sociale kvaliteter og de emotionelle kvaliteter - det, der giver byen mening.

Byernes fortælling er afsæt for udviklingen

De større byer i Mariagerfjord Kommune har alle en klar fortælling, der er indarbejdet for første gang i kommuneplanen fra 2013. Her beskrives byernes historie, styrker og muligheder på et overordnet niveau. Det er begyndelsen på en afdækning af byernes særlige stedskvaliteter og vækstpoterentialer. Men der er behov for at dykke dybere ned i fortællingerne for at få afdækket de uforløste og uudnyttede kvaliteter og potentialer. Byernes fortællinger skal med andre ord udnyttes strategisk i en langt højere grad end hidtil.

Det er ét af formålene med strategiplanen at gøre netop dette - at dykke ned i hver af de fire byer for at afdække og beskrive en plan for udvikling af deres fysiske, sociale og emotionelle kvaliteter.

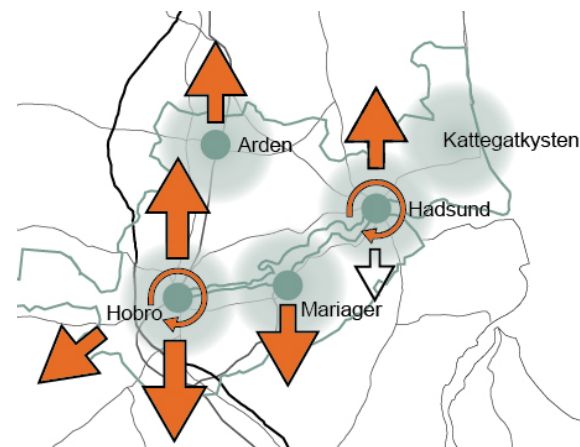
Vi gør det med udgangspunkt i en forståelse af, at det ikke kun er de fysiske forhold - huse, landskaber, byrum, pladser og bydele - der udgør kvaliteterne i Mariagerfjord Kommune. De menneskelige ressourcer og de lokale fortællinger og identiteter er lige så væsentlige stedskvaliteter.

Ét mål - forskellige midler

Strategiens overordnede mål er at sikre en kommune, hvor det er attraktivt at leve, bo og arbejde. Det kræver forskellige virkemidler, tilgange og fokusområder i de forskellige byer, da byerne i Mariagerfjord Kommune udvikler sig meget forskelligt. De er placeret forskelligt i det regionale netværk, og de har vidt forskellige kvaliteter og forudsætninger for udvikling.

Det er afgørende at se byernes forskellighed som en styrke og som en mulighed for at fokusere på de enkelte byer på deres egne præmisser. Byerne skal styrke hinanden og ikke konkurrere. Vi skal erkende, at der er brug for forskellige indsatser for at gøre vores byer bedre. Udviklingen af én by skal ikke ske på bekostning af en anden men på grundlag af, hvad den enkelte by kan og har brug for, og ud fra en forståelse af, at Mariagerfjord Kommune som helhed har brug for stærke byer.

Et grundlæggende spørgsmål for den strategiske udvikling af Mariagerfjord Kommune er derfor, hvordan byerne udnytter placeringen på Danmarkskortet bedst muligt. Svaret skal vi finde i Mariagerfjord Kommunes helt særlige steds-kvaliteter – det, der gør os unikke – og i en styrkelse af de fysiske og mentale relationer både internt i kommunen og udadtil.

Mariagerfjord Kommunes fem udviklingsdynamismer har vidt forskellige regionale tilknytningsforhold - og relationerne er primært ud af kommunen. Disse relationer skal byerne kunne udnytte og udbygge på hver deres måde.

Analyserne og dataindsamlingen peger på tre situationer, der kræver hvert sit sæt af handlinger:

I Arden, Mariager og Hobro skal vi styrke de eksisterende kvaliteter.

De tre byer har stærke byidentiteter med en udpræget positiv forståelse af byernes stedbundne kvaliteter og af, hvilke målgrupper de henvender sig til i forhold til fremtidig bosætning. De tre byer er alle bundet godt op på det regionale netværk. Byerne har brug for forbedringer og justeringer i deres kurs. Byernes identitet skal udvikles, og både kommunens og andre aktørers handlemuligheder skal klarlægges. I disse byer har vi brug for fokusering, udvikling og italesættelse af de eksisterende kvaliteter og potentialer.

Vi skal igangsætte en proces for aktiv udvikling af Hadsund.

Hadsund har brug for at få byens skjulte succes frem i rampelyset. Byen er under hastig forandring, og under overfladen udvikler byen sig på mange måder positivt. Det er bare ikke så synligt. Et velfungerende Hadsund er afgørende for hele den østlige del af kommunen. Hadsund har brug for en styrket identitet og en stolthed, hvor fokus bliver ændret fra det, der var engang, til byens aktuelle potentialer. Hadsund har også brug for at blive koblet bedre op på det regionale netværk. Vi kan se, at Hadsund har brug for en vedvarende indsats, og vi vil bruge strategiplanen som anledning til at sætte fokus på at etablere en ny og forstærket fortælling om byen som et sted, hvor det er godt at bo, leve og arbejde.

Vi skal bygge videre på den positive udvikling af Kattegatkysten

Kattegatkysten oplever en vækst, der ikke afhænger af klassiske kvaliteter som tilgængelighed og serviceudbud. Kattegatkysten bidrager i høj grad til det gode liv i Mariagerfjord Kommune. Området har de seneste år været igennem et strategiarbejde, som har skabt både fysiske, sociale og emotionelle udviklinger. Arbejdet har vist, at det er muligt at skabe noget nyt, som vi fra starten ikke troede var muligt. Det er en proces, der kan fungere som inspiration for kommunens øvrige byer, og som har smittet af på metodevalg og fokus for nærværende strategiplan.

Det fælles fokus

De gennemførte interviews og workshops peger samlet set på fem grundlæggende og langsigtede fokusområder for alle byerne og for hele kommunen. Det er afgørende opgaver, som vi skal håndtere på forskellig vis i alle byerne.

Vi skal styrke de regionale forbindelser

Udvikling af infrastrukturen er vigtig for hele kommunen. Det gælder både E45 (motorvejen), rute 507 (den østlige korridor fra Aalborg over Hadsund til Randers) samt jernbanedrift og busdrift.

Herudover skal vi være klar til at gribe chancen, hvis nationale eller regionale strategier giver os yderligere muligheder for at forbedre infrastrukturen, som f.eks.

- At en kommende midtjysk motorvej tilsluttes E45 umiddelbart nord for afkørsel 34 Hobro Nord.
- Etablering af et superstop ved Hobro station.
- At nærbanen føres til Arden, og på længere sigt også gerne til Hobro.

Se kommuneplanens afsnit om dette:

<http://reader.livedition.dk/mariagerfjord/31/34>

Vi skal styrke den interne sammenhængskraft i byerne

Fælles for alle byerne i kommunen er, at de rummer et rigt foreningsliv. Der er dog en udfordring med at skabe sammenhængskraft og fælles koordinering på tværs mellem foreninger og grupperinger.

En løsning ser vi dels i etablering af en fælles platform for information i de enkelte byer, dels i en koordinator, der skal facilitere og skabe dialog og styrke samarbejdet mellem foreninger og borgergrupperinger, og som kan udgøre et talerør og et adgangspunkt mellem byerne og kommunen.

Vi skal sikre velholdte og livlige bymidter

Bymidternes tilstand og udvikling fylder meget i oplevelsen af byerne.

Det er en stor udfordring for alle fire byer at fastholde en relevant bymidte, og de har på forskellig vis alle brug for udvikling. Det kræver både konkrete indsatser og en realistisk diskussion af midtbyens fremtidige funktioner, hvor det handler om at styrke byens potentialer og nytænke fremtidens mødesteder. Dette kan blandt andet være alt fra lokale markeder for lokale producenter til flere byfester eller rekreative områder.

Der er stor forskel på byerne. Bymidten i Hobro skal styrkes med alle midler, mens eksempelvis Ardens bymidte står overfor en ny virkelighed, der kræver en gentænkning af, hvad bymidten skal tilbyde byen. Derfor vil vi arbejde med skræddersyede løsninger til hver enkelt by. Og vi ved, at det kan kræve både omfattende og svære beslutninger.

Vi skal styrke forbindelserne mellem by og natur

Et fælles kendetegn for alle fire hovedbyer er den skønne natur; beliggenheden ved skoven og fjorden. Mange borgere efterspørger dog, at sammenhængen mellem byen og naturen forstærkes yderligere. Det handler om at sikre let tilgængelighed og sammenhængende grønne og rekreative strukturer. Det betyder fx, at vi skal arbejde med etablering af og vedligeholdelse af oplyste gang- og cykelstier i naturen, styrkede forbindelser mellem by og opland samt opholdssteder nær fjord og havneområder.

Vi skal udvikle Hobro som en lille storby

Hobro befinder sig i et stort regionalt netværk, hvor byen udvikler sig i spil og i konkurrence med Aalborg, Randers, Viborg og Aarhus. Hvis Hobro skal lykkes i denne sammenhæng og skabe vækst i Mariagerfjord Kommune, er det afgørende, at vi tør italesætte og anerkende Hobro som kommunens lille storby. Det er vigtigt, at alle byerne i kommunen udvikles med grundlag i de særlige kendetegn og fortællinger, som gør byerne unikke. Udviklingen af Hobro som Mariagerfjord Kommunes lille storby skal ikke skygge for de andre byer i kommunen, men det er adgangen til at placere Mariagerfjord Kommune i en større regional sammenhæng.

Hobro

"Man skal ikke være bange for at sige, at Hobro er hovedbyen, og der kommer nok også et rådhus med tiden."

Hobro

- metropolen i naturen

Hobro er kommunens største by og dynamo i forhold til servicetilbud og erhvervsudvikling. Byen ligger attraktivt placeret på landkortet med mere end 500.000 arbejdspladser inden for en times kørsel.

Hobro ligger samtidigt i et skønt, bakket landskab med ådalen, fjorden og skovene helt tæt på. Naturen og landskabet opleves dog i mindre grad i den centrale del af Hobro.

Hobros kvaliteter er mange og store. Men byen har brug for at få bundet sine kvaliteter sammen – og for at finde sig til rette som en lille storby i et stort netværk.

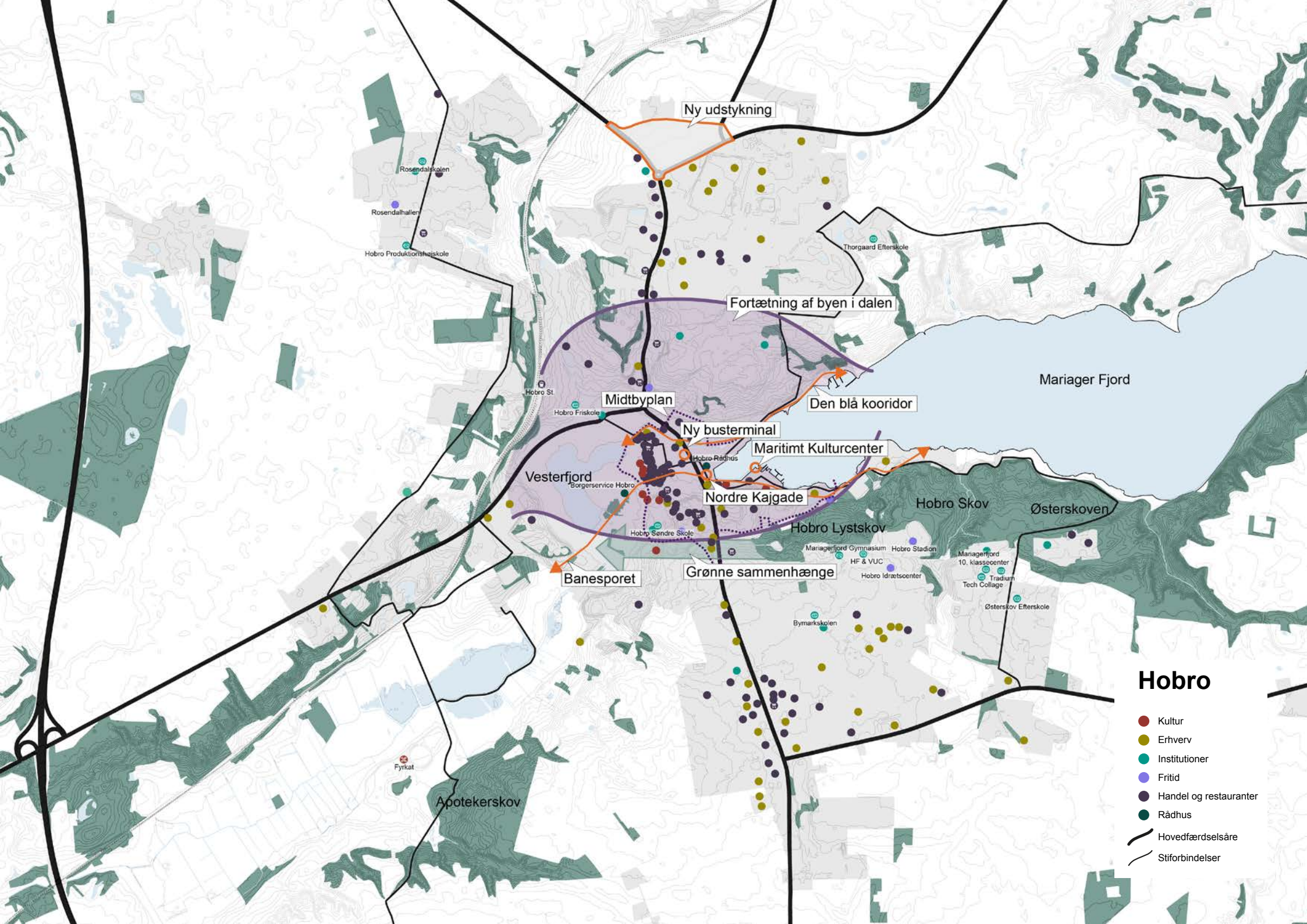
"Hvorfor bruger man ikke Torvet til torvedag? Hvorfor bruger man ikke alle de økologiske producenter i området til noget? F.eks. er der nogen, der producerer honning i Mariager osv. Så ville man tiltrække folk."

Vi vil realisere ambitionen om Hobro som kommunens lille storby

Hobro skal ikke kunne det samme som de store nabobyer: Randers, Viborg, Aarhus og Aalborg. Vi skal udvikle det, der gør Hobro til noget særligt - både i forhold til de store nabobyer og i forhold til de andre byer i Mariagerfjord Kommune. Hobro er nemlig lille nok til, at mange kender hinanden og giver sig tid til at stoppe op og snakke. Samtidig er byen stor nok til at kunne tilbyde borgerne en flerhed af uddannelsesinstitutioner, jobs, et stort udvalg af fritidsaktiviteter osv. Den kombination er en stor kvalitet.

For at kunne fungere som en lille storby, skal vi i byens udvikling have fokus på tæthed, forskellighed og plads til ophold og aktiviteter – ikke mindst i bymidten. Og på en tæt relation mellem byen og det landskab og den historie, byen bygger på.

Ny udstykning

Fortætning af byen i dalen

Midtbyplan

Ny busterminal

Maritimt Kulturcenter

Nordre Kajgade

Grønne sammenhænge

Banesporet

Den blå kooridor

Mariager Fjord

Vesterfjord

Hobro Skov

Østerskoven

Hobro Lystskov

Apotekerskov

Hobro

- Kultur
- Erhverv
- Institutioner
- Fritid
- Handel og restauranter
- Rådhus
- Hovedfærdselsåre
- Stiforbindelser

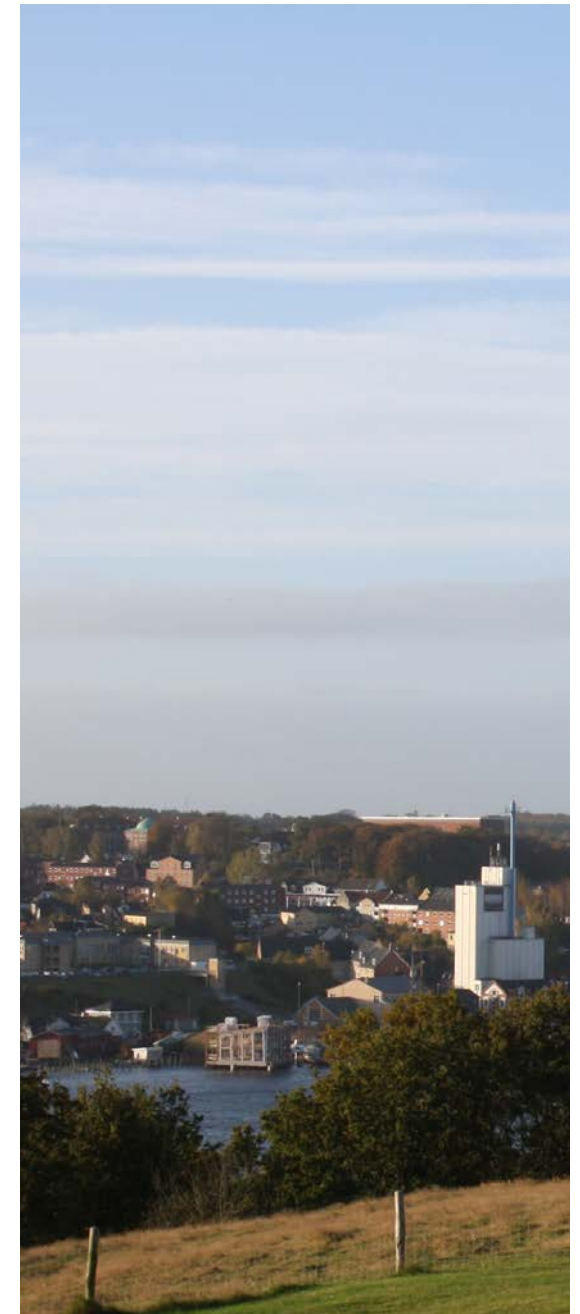

Vi vil udvikle en levende og mangfoldig bymidte

Vi har brug for at udvikle Hobros bymidte. Det gør vi allerede med midtbyplanen. Men vi vil gerne hæve ambitionsniveauet for Hobro, som helhed, med en tæt og levende bymidte som løftestang. Det handler både om fysik og om aktiviteter.

Vi skal have fokus på at skabe mere lokalturisme i byen. Dette kan eksempelvis gøres ved at etablere flere caféer og restauranter. Torvet er desuden oplagt til etableringen af en torvedag, hvor lokale landmænd og andre producenter fra området kan sælge og fremvise lokale (rå)varer. Det kan skabe oplevelser og traditioner - en ramme om et lokalt fællesskab for hele byen og oplandet. En fast torvedag kan udvikles i et samarbejde mellem handelsstandsforeningen, lokale ildsjæle og producenter fra oplandet og er et projekt, der er forholdsvist hurtigt realiserbart og uden de store omkostninger.

Vi vil arbejde for en kompakt byudvikling – med en tæt, levende og varieret bymidte som omdrejningspunkt. Der skal bo mange mennesker i bymidten. Børnefamiliernes muligheder for at bo i bymidten skal udvikles og forøges. Der skal være plads til butikker – men de skal placeres rigtigt, så de også i fremtiden bidrager til en levende og varieret bymidte. Vi vil også gerne have uddannelsesinstitutionerne ind i byen. Midtby Campus og ungdomsboliger kan bibringe en kraftig puls til glæde for butikker, caféer og en oplevelse af midtbyen som et levende sted. Kommunen kan muliggøre udviklingen af bymidten – men det kræver også et stort engagement fra boligselskaber, byggende aktører, institutioner og investorer.

Vi vil skabe sammenhænge mellem by, natur og kulturhistorie

Hobros unikke placering i terrænet og fjorden er en kvalitet, der skal raffineres i byudviklingen. Det handler om at væve by, natur og oplevelser sammen i endnu højere grad end i dag. En væsentlig del af midtbyplanen er at åbne midtbyen op mod fjordlandskabet ved at koble Havnegade på den udsigt, som i 1980'erne blev skabt fra Brogade og ud over fjorden.

Fyrkat ligger lige uden for Hobros centrum men er på ingen måde synlig i bymidten. Et projekt omkring Vesterfjord vil udvide byens rekreative naturarealer med stiforbindelser fra centrum til Fyrkat. Dette kan oplagt udvikles som et projekt, hvor de rekreative bånd mellem Fyrkat, ådalen, bymidten og Mariager Fjord bliver udviklet. Projektet indeholder forskellige trin. Det første og mest enkle trin er et samarbejde mellem en projektgruppe og lodsejere om at skabe et offentligt tilgængeligt stiforløb. Projektet kan herefter udvides med etablerede stier og naturgenopretning af Vesterfjord.

Hvordan gør vi så?

- ▶ Vi vil arbejde for en ny kurs for byens overordnede, strategiske udvikling – med øget fokus på fortætning og på at udvikle Hobro som en stor og tiltrækkende by for alle. Strategien skal realiseres i samarbejde med byens vigtige byggende aktører: erhvervsliv og handelsstand, ejendomsinvestorer, boligforeninger, uddannelsesinstitutioner og helt almindelige grundejere; alle dem, der i praksis – og sammen – skal skabe fremtidens Hobro, og som vi vil inddrage tæt.
- ▶ Vi vil følge op på midtbyplanen med et funktionelt og planlægningsmæssigt servicetjek af midtbyen, så vi sikrer, at den rummer de muligheder, der skal til. Heri indgår den detailhandelsanalyse, der allerede er igangsat.
- ▶ Vi vil støtte op om aktiviteter, der på privat initiativ kan skabe liv i midtbyens mange gode byrum og trække borgere og besøgende til byen. Ikke nødvendigvis med nye midler, men med et skærpet fokus på effekten for byen.
- ▶ Vi vil udvikle netværket og forbindelserne mellem byen og omgivelser, naturen og kulturarven - med udgangspunkt i midtbyplanen.

Hadsund

- fra industriby til videns- og boligby

Hadsund ligger ved fjordens smalleste passage og har siden middelalderen været et vigtigt knudepunkt. Byen er dels vokset op omkring forbindelsen over fjorden samt som et naturligt stop på handelsvarers vej til Hobro.

I 1970'erne var Hadsund centrum for et sandt erhvervs-eventyr som følge af egnsudviklingsmidler, hvor et stort antal virksomheder skød op, og hvor befolkningstilvæksten var stor. Det afspejler sig fysisk i byen på de mange parcelhuskvarterer, men perioden har også haft afgørende betydning for Hadsunds selvforståelse som en by, der kan trække stor erhvervsudvikling.

Erhvervseventyret har siden ændret karakter, og det har efterladt Hadsund i en søgen efter en ny, stærk fortælling.

"Vi er meget hands-on. Hvis man har en idé og gerne vil sætte den i gang, så er byen så lille, at der ikke er så meget bureaukrati"

"Der var nogle lokale ildsjæle, som købte de nedlagte lokaler og lavede kontorpladser. Det har fungeret rigtig godt."

Vi vil arbejde for en regional, østlig udviklingskorridor.

Hadsunds vigtigste regionale netværk er mod nord - mod Aalborg og ikke mindst universitetet og det nye universitetssygehus. Der er brug for en stærk, regional plan for en østlig udviklingskorridor med afsæt i en forbedret vejforbindelse fra Randers over Hadsund til Aalborg, hvis Hadsund skal placeres stærkere på landkortet i et regionalt, funktionelt netværk. Rute 507 kan betragtes som et udviklingsbånd, der strækker sig 74 km fra Randers til Aalborg.

En østlig udviklingskorridor kan ikke udvikles af Mariagerfjord Kommune alene, men hvis alle fire kommuner samarbejder om at styrke forbindelsen både fysisk, socialt og emotionelt, vil det løfte et kæmpeopland fra Limfjorden til Randers Fjord med Hadsund i midten. Mariagerfjord Kommune vil spille sin rolle for at sætte og holde visionen på dagsordenen.

Marienhøj Plantage

Udviklingskorridor mod nord

Linddalene

Udvikling af havnen

Nye boliger

Havnekanal

Omdannelse af det gamle rensningsanlæg

Mariager Fjord

Thygeslund Skov

Udviklingskorridor mod syd

Ny udstykning

Hadsund

- Kultur
- Erhverv
- Institutioner
- Fritid
- Handel og restauranter
- Rådhus
- Hovedfærdselsåre
- Stiforbindelser

Vi vil udvikle Hadsunds identitet med afsæt i erhvervslivet

Der er behov for at synliggøre Hadsunds skjulte succes og ændre den måde, vi taler om byen på som erhvervsby. Hadsunds erhvervsliv har ændret sig fra traditionelt industri til en stærk innovativ kultur. Det er en stor succes, men de innovative arbejdspladser fylder ikke det samme i bybilledet eller i byens identitet som den traditionelle industri. Dette skyldes blandt andet, at byen har gennemgået en så hurtig erhvervsudvikling fra produktionsvirksomheder til viden-serhverv, at fortællingen ikke har kunnet følge med, og byens oprindelige identitet ikke længere er aktuel. Hadsund skal bruge byens iværksættereri som udgangspunktet for byens nye identitet og i forlængelse heraf vise styrken i, at byens størrelse netop gør det muligt at gennemføre nye idéer og projekter på langt mindre bureaukratisk vis.

Vi vil igangsætte og koordinere lokale indsatser

Det har i de senere år været svært for Hadsunds frivillige kræfter at finde en fælles retning og fastholde engagementet.

Hadsund har brug for en ny impuls, der kan skabe optimisme og en positiv fortælling om byen og den diversitet, der præger både borgerne og erhvervslivet. Vi vil derfor igangsætte en selvstændig udviklingsproces. Der er allerede taget initiativ i byen til at etablere en styregruppe, der kan arbejde ud fra princippet om, at det er borgerne i Hadsund, der skal løfte byen igennem frivilligt arbejde, borgerinddragelse og engagement. Mariagerfjord Kommune vil støtte op om dette arbejde og bidrage til, at det kan løftes til en egentlig udviklingsstrategi, hvor vi sammen med borgere og erhvervsdrivende kan finde og formulere det fælles fundament for Hadsunds udvikling.

Det kan være et forløb lignende det, som Øster Hurup allerede har været igennem. Det er et forløb, der starter med byens emotionelle og sociale dimensioner, men som kan ende ud i gennemgribende fysiske tiltag.

Vi vil skabe synlige projekter ved fjorden

Hadsund har brug for en kursændring for at fremtidssikre byen. Det kræver ambitiøse, synlige og måske lidt vilde indsatser. Projekt "Mal Broen" blev foreslået af de lokale aktører på byworkshoppen: Saml hele byen omkring et fælles og synligt projekt, som kan manifestere, at byen står sammen om transformationen fra industriby til videns- og boligby. Byen skal redefinere sig på basis af stedbundne kvaliteter, hvilket i høj grad er fjorden.

Det handler ikke om den konkrete handling, men om aktivt at flytte byens fokus fra de bagvedliggende industriområder til fjorden og om at lægge grundstenene til en ny, positiv fortælling om Hadsund.

Påbegyndelsen af kanalen på havnen kan være første skridt i en ændring af fokus for udvikling af det centrale Hadsund fra bymidten til fjorden. Kanalen er ikke blot attraktiv i sig selv, men kan skabe en positiv fortælling om, at der sker noget omkring fjorden. Det er derved også vigtigt, at der fra starten bliver skabt et sted med høj kvalitet, så området omkring kanalen fremstår færdigt og attraktivt, også inden der bygges.

Hvordan gør vi så?

- ▶ Vi vil igangsætte arbejdet med en decideret udviklingsstrategi for Hadsund. Det er Hadsunds borgere, institutioner, organisationer og erhvervsliv, der skal udvikle byen. Men vi vil som kommune og politikere være med til at sætte byen og dens aktører i spil. Det skal en udviklingsstrategi bidrage til.
- ▶ Vi vil på kort sigt bidrage aktivt til lokale initiativer til at skabe fællesskab, gode historier og en ny orientering i Hadsund – om det så er 'Mal Broen' eller andre projekter.
- ▶ Vi vil gå i dialog med nabokommunerne om en østlig udviklingskorridor mellem Aalborg Øst og Randers N. Vi vil sammen med lokale erhvervsdrivende og andre aktører arbejde for at sætte og holde en vision om en østlig udviklingskorridor på den regionale dagsorden.

MARIAGER
SALT CENTER

I ❤️
SALT

Mariager Mønstert
København

Mariager Mønstert
København

Mariager Mønstert
København

Mariager Mønstert
København

Mariager

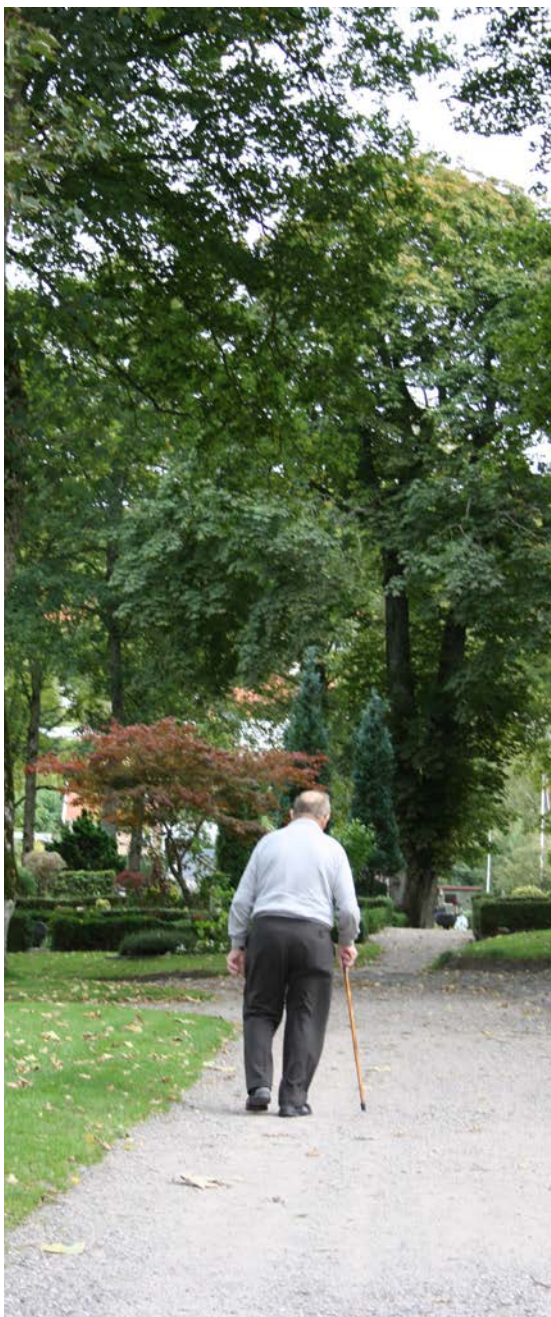
- stærk kulturarv og idyllisk sjæl

Mariager er vokset frem omkring klosteret, og byens mange historiske træk er stadig meget fremtrædende i bybilledet. Mariagers borgere er stolte af deres by, og det er lokale ildsjæle og erhvervsdrivende, der står bag byens certificering som Cittaslow-by. Det er en by, hvor det gode liv, lokale produkter, historie og bæredygtighed er i fokus.

Mariager orienterer sig i særlig grad mod syd og fungerer som en del af oplandet til Randers og Aarhus.

"Her hersker Morten Korch-stemning, her er meget idyllisk. I særdeleshed i bymidten, hvor vi har mange flotte gamle bygninger".

"Mariager er et perfekt sted som børnefamilie - der er stor frihed og ingen kriminalitet. Det er så godt for børnene, at de kan løbe sikkert rundt i området".

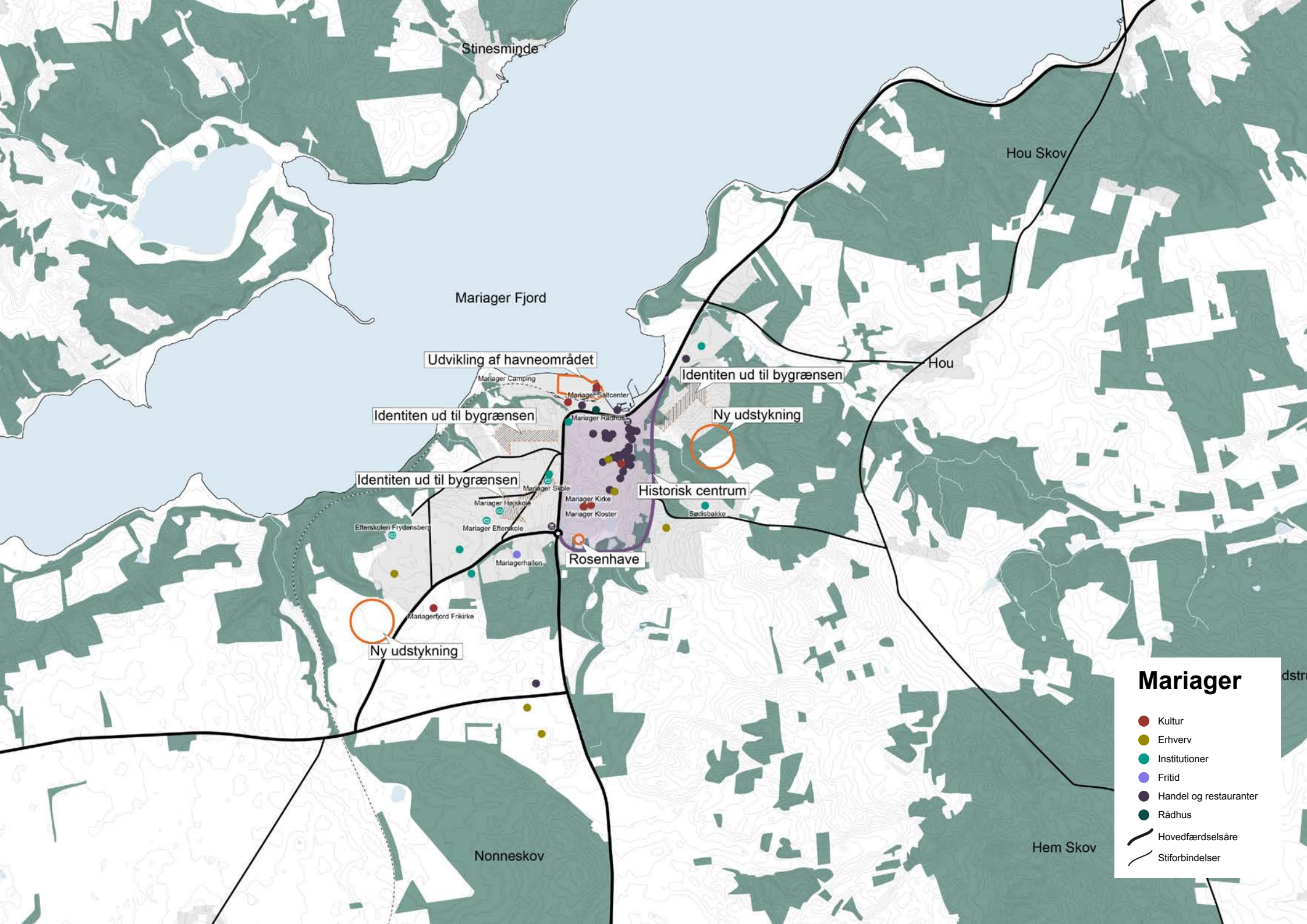

Vi vil udvikle Mariager som ramme om det gode, langsomme liv

Mariager rummer mange fællesskaber og stærke interesser. Det er byen, som beskrives som Rosernes by, den historiske by, skolebyen, Cittaslow osv.

Mariager har mange ressourcestærke borgere, det faglige niveau i skolen er højt, og byen rummer mange jobmuligheder. Det er en styrke og et stort potentiale, der bidrager til at brande byen positivt. De ressourcestærke borgere kan i sig selv være en udfordring for sammenhængskraften i byen, da der er mange ildsjæle med mange gode idéer. Det betyder også, at der til tider kan opstå modsatrettede interesser.

Cittaslow som organisatorisk ramme og fællesnævner rummer potentialet til at skabe og sikre sammenhængen i Mariagers udvikling. Cittaslows helhedsorienterede fokus på (livs)kvalitet og bæredygtighed er eksempelvis emner, der er fælles for den veluddannede befolkning, pinsekirken og miljøet omkring klosteret. Det handler om at udvikle samarbejdet i Mariager. Det er derfor oplagt at videreudvikle Cittaslow som en fælles ramme om den sociale såvel som fysiske sammenhængskraft i Mariager - og som en invitation til øget samarbejde mellem byens stærke fællesskaber.

Stinesminde

Hou Skov

Mariager Fjord

Hou

Udvikling af havneområdet

Identiten ud til bygrænsen

Identiten ud til bygrænsen

Ny udstykning

Identiten ud til bygrænsen

Historisk centrum

Efterskolen Frydensberg

Mariager Skole

Mariager Højskole

Mariager Efterskole

Mariagerhallen

Rosenhavn

Mariagerfjord Frikirke

Ny udstykning

Mariager Kirke

Mariager Kloster

Sødisbakke

Nonneskov

Hem Skov

Mariager

- Kultur
- Erhverv
- Institutioner
- Fritid
- Handel og restauranter
- Rådhus

Hovedfærdselsåre

Stiforbindelser

Kvalitetsbevidsthed som identitet

Mariager har en charmerende bykerne, som tiltrækker både besøgende og borgere, der ønsker at leve det gode, langsomme liv i historiske rammer nær naturen og fjorden. Byens udbygning har dog medført en strukturelt usammenhængende by. Gennem udviklingen af byens nye kvarterer er den særlige identitet blevet mindre tydelig. Mariagers identitetsfulde kerne er således i risiko for at blive en tidslomme fra de gode, gamle dage i en mindre karakterfuld boligby.

Hele Mariager skal udvikles med øje for kvalitet. Vi skal sikre, at kvaliteterne i den karakterfulde bymidte og beliggenheden ved fjorden er synlige og mærkbare i hele byen.

Kvalitet skal også afspejle byens tilbud. Mariagers specialbutikker har eksempelvis stadig mange loyale kunder, der rejser langt for at få kvaliteten og oplevelsen, som byen står for. Det er vigtigt, at byen fremadrettet dyrker og forstærker dette image. Måske skal Mariager i fremtiden - og lidt provokatorisk - brandes som "Danmarks eksklusive indkøbsby", hvor man får en unik kombination af høj kvalitet, personlig betjening og et stærkt bymiljø, der står i kontrast til mange andre steders fokus på discount.

Vi vil gøre fjorden tilgængelig

Mariager er placeret ud til Danmarks smukkeste fjord, men adgangen fra byen til fjorden er begrænset. Havnen vil være et trækplaster for Mariager i fremtiden. Det er vi allerede i gang med at realisere. Det er derfor vigtigt at styrke linket mellem byen og havnen, så byens og havnens kvaliteter bliver bundet sammen. Fremadrettet handler det om at binde byen, havnen og fjorden sammen, men også at indarbejde fjorden i fortællingen om den gode, langsomme by med attraktive muligheder for ophold og rekreation. Dette kunne f.eks. være en sandstrand, der vil supplere Saltcenterets nuværende og kommende aktiviteter ved fjorden med shelters og fjordaktiviteter.

Vi vil formidle byens oplevelsestilbud

Mariager er en ressourcestærk by med et solidt fundament for at bygge videre på byens fortælling.

Byen har en rig kulturarv, der gennem klar og målrettet formidling skal gøres endnu mere synlig og tilgængelig for byens borgere og turister. Gerne en formidling, der indeholder mange niveauer fra fysisk skiltning, der guider folk igennem byens historie til en branding af byens oplevelser, der sælger byen som færdige oplevelsespakker.

Mariager har også en række attraktioner, som særligt tiltrækker turister. Eksempelvis kommer der rigtig mange turister til byen i forbindelse med Summer Camp; der er musik, god stemning og en masse arrangementer, og beliggenheden ved vand gør det oplagt at anlægge en offentligt tilgængelig strand. Mariager bør styrke arrangementer og tiltag, der er til gavn for turister samtidigt med, at de gør byen aktuel for og samler dens borgere.

Hvordan gør vi så?

- ▶ Vi vil bidrage til, at Cittaslow synliggøres og udvikles som ramme for koordinering og samarbejde i Mariager. Vi vil som kommune gerne være med som én af spillerne i samarbejdet, og vi vil gerne bidrage til at facilitere samarbejdet og sikre bredden i det.
- ▶ Vi vil bidrage til, at forbindelserne mellem havnen/fjorden og byen bliver styrket.
- ▶ Vi vil udvikle byens særlige kvaliteter, så Cittaslow bliver nærværende i hele byen. Vi vil udvikle med kvalitet, og vi vil, både gennem en omhyggelig planlægning og gennem et tæt samarbejde med byens borgere og fællesskaber, arbejde for byens udvikling.

Arden

- det gode hverdagsliv i skoven

Arden ligger på kanten af Danmarks største skovområde, Rold Skov, med alle de naturkvaliteter det giver. Byen har et rigt foreningsliv og nogle stærke fællesskaber, som har sat Arden på landkortet som en god ramme om hverdagslivet.

Banen og vejene er en udfordring for byens fysiske sammenhæng og fremtræden - og det er der brug for at gøre noget ved, hvis Arden for alvor skal realisere sine potentialer.

Som boligby indgår Arden i oplandet til Aalborg, og byen orienterer sig primært mod nord.

"Jeg handler altid lokalt, fordi jeg synes, vi har nogle gode dagligvarebutikker. Og de gode daginstitutionstilbud styrker også sammenholdet for børnefamilierne."

"Vi har et godt lokalmiljø, og man lærer hurtigt rigtig mange navne at kende, fordi det er sådan en lille by. Der er gode muligheder for at gøre noget socialt"

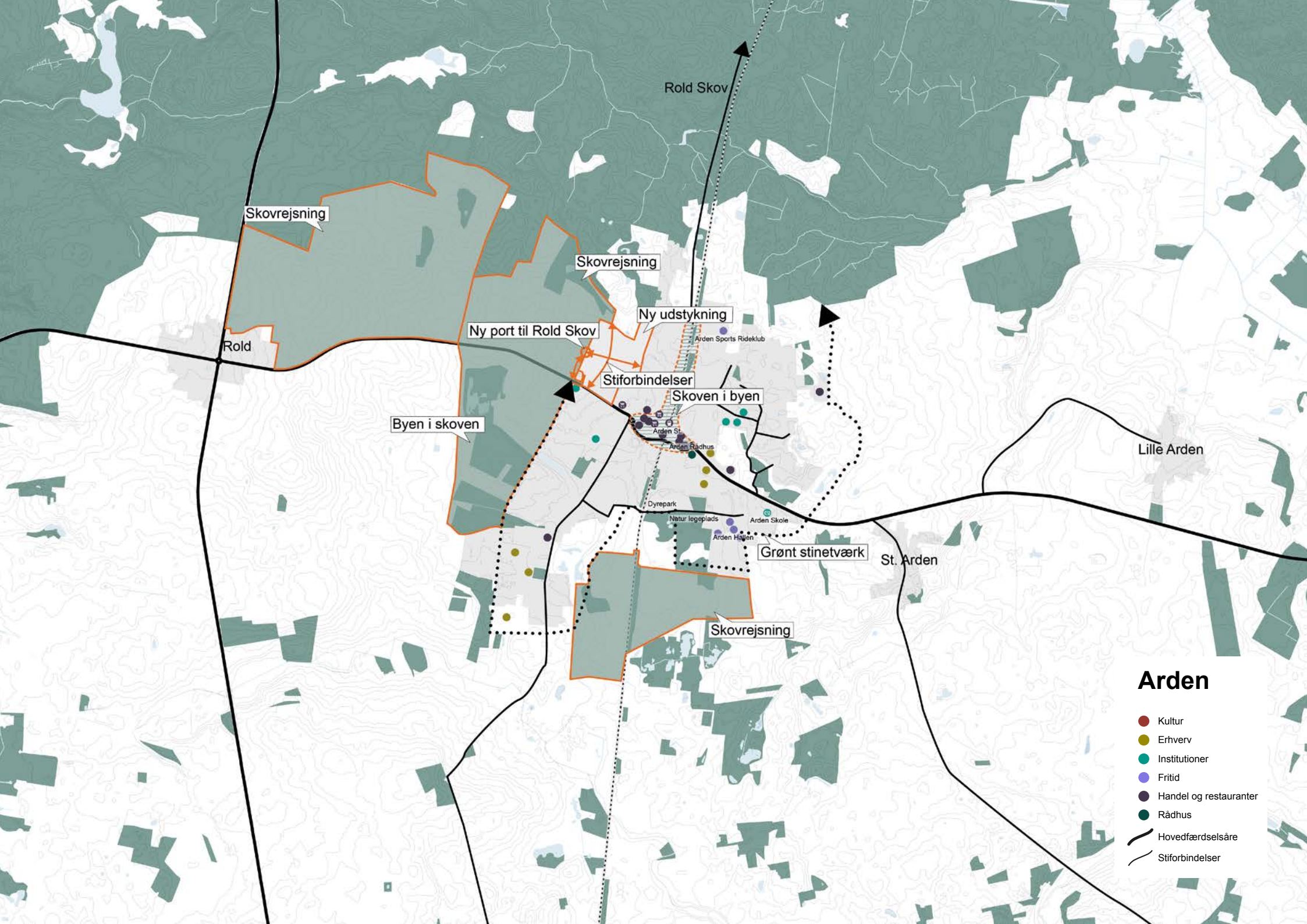

Vi vil udvikle ”Skoven i byen og byen i skoven”

Arden ligger på kanten af Rold Skov, men det kræver et indgående kendskab til byen at finde skoven, der er fraværende i bybilledet. Ved at trække skoven helt ind i byen og skabe stor tilgængelighed til den, kan dens rekreative muligheder blive foldet ud for Arden by. Udviklingen af skoven er allerede en del af værktøjskassen i udviklingen af Arden: Skovrejsning er tænkt ind i den nye udstykning i den nordvestlige del af byen, hvor der er et stort fokus på forbindelsen mellem skoven og midtbyen.

Det er nærliggende at arbejde videre på udviklingen af skoven i byen ved at introducere et byskov-projekt under devisen ”fæld et hus og plant et træ”. Skovrejsning på de offentlige arealer langs jernbanen kan hurtigt igangsættes som et fælles projekt. Det kan være det første skridt i en langsigtet strategi for, at skoven skal trækkes ind i byen.

Det handler også om at skabe sammenhæng – både i byen og mellem byen og skoven. Byens borgere har allerede tegnet på et stisystem, der skaber sammenhæng mellem byens funktioner og skoven. Dette er et privatprojekt, som kommunen kan hjælpe på vej.

Skovrejsning

Skovrejsning

Ny port til Rold Skov

Ny udstykning

Stiforbindelser

Skoven i byen

Byen i skoven

Rold

Lille Arden

Grønt stinæværk

St. Arden

Skovrejsning

Arden

- Kultur
- Erhverv
- Institutioner
- Fritid
- Handel og restauranter
- Rådhus

- Hovedfærdselsåre
- Stiforbindelser

Vi vil gentænke bymidten

I Arden handler det ikke om at renovere og forskønne enkelte dele af midtbyen, men om at genbygge den.

Hvor dagliglivet, som i gamle dage i høj grad udspandt sig på og omkring hovedgaden, stort set er forsvundet fra bymidten, lever et andet og mindre synligt netværk af sociale mødesteder i bedste velgående: Skole, supermarkeder, haller og fritidsfaciliteter spredt over hele byen. Det er et vilkår. Midtbyen og området omkring stationen skal fremadrettet udvikles som en del af dette netværk, og bymidten skal transformeres og tilpasses dens nye rolle. Udviklingen af byen i skoven og skoven i byen er en vigtig ingrediens i denne omdannelse.

Vi vil synliggøre Ardens stærke fællesskaber

Arden rummer mange, stærke fællesskaber og initiativer, der er båret af frivillighed: Kulturhusforeningen, Idrætsforeningen Jarl med alle byens sportsaktiviteter, Arden Hallerne, Sportsrideklubben, spejderne, dyreparken samt Borgerforeningen med naturlegepladsen. De er stærke kræfter i byens liv og udvikling, og de udgør et stort potentiale for Arden som ramme om det gode hverdagsliv i skoven. Men vi kan ikke tage dem for givet, og de kan være svære at få øje på, når potentielle tilflyttere besøger byen. Vi kan informere om og synliggøre aktiviteterne på byens hjemmeside samt andre medier, og vi kan aktivt invitere nye borgere indenfor og byde dem velkommen i fællesskaberne. Det er derfor oplagt at synliggøre byens mange potentialer gennem events eller lignende, hvor byens foreninger, sportsfaciliteter og butikker i samarbejde åbner op og inviterer inden for. På den måde kan både eksisterende borgere, besøgende og potentielle tilflyttere opleve og få indblik i byens mange kvaliteter og stærke, lokale netværk.

Vi vil arbejde for at forbedre den kollektive trafik

Togbetjeningen af Arden er vigtig for byens rolle som et godt sted at bosætte sig - uanset om man arbejder eller søger uddannelse mod nord eller syd.

Det er helt afgørende, at togbetjeningen af Arden sikres for fremtiden.

Udviklingen af nærbanen i Aalborg er et stort potentiale for Arden - hvis Nærbanen udvides til Arden og måske videre til Hobro. Hyppigere togdrift kan styrke Ardens muligheder for at tiltrække tilflyttere fra nord og kan knytte Arden endnu stærkere til Aalborg og det store arbejdsmarked og udbuddet af uddannelser mod nord.

Vi kan løbende - og i samarbejde med nabokommunerne - arbejde for en forbedring af den kollektive trafik og for en udvidelse af Aalborg Nærbane.

Hvordan gør vi så?

- ▶ Vi vil gerne styrke fællesskabet i Arden. Vi ser Fællesrådet som den centrale spiller i dette samarbejde. Det gælder også markedsføring af byen i samarbejde med og mellem byens foreninger, handelsliv og erhvervsliv. Vi vil som kommune gerne være med som én af spillerne i samarbejdet, og vi vil gerne bidrage til at facilitere samarbejdet og sikre, at fællesrådet udvikles som ramme for koordinering og samarbejde, samt at det repræsenterer hele byen.
- ▶ Vi vil på kort sigt bidrage til synlige projekter i form af stiforbindelser og skovrejsning, som kan være med til at styrke Ardens landskabelige og rekreative kvaliteter. Nogle projekter kan vi støtte direkte; andre kan vi hjælpe på vej med passende incitamenter.
- ▶ Vi vil give bymidten et planmæssigt servicetjek og tage initiativ til en debat om, hvad midtbyens funktion skal være i fremtiden – hvordan den kan gentænkes og genbygges. Fysik kan ændre fortællingen om Arden, vi har brug for at øve os i at være stolte over Arden, og vi er klar over, at der på sigt nok skal en radikal forandring af bymidten til.
- ▶ Vi vil løbende arbejde for at sikre den fremdige togbetjening af Arden og for at holde en sydlig udvidelse af Aalborg Nærbane på den regionale dagsorden.

Kattegatkysten

Kattegatkysten består af et sammenhængende bånd af byer og områder til ferie-fritidsformål. Området strækker sig fra Øster Hurup og kommunegrænsen i nord til Als Odde og Mariager Fjord i syd. Det adskiller sig fra resten af Mariagerfjord Kommune ved at have en væsentlig ældre befolkning, relativt få arbejdspladser, men stor flyttetilvækst fra Rebild, Aalborg, Randers og Aarhus. Modsat resten af kommunen er turisterhvervet et dominerende erhverv, hvilket skaber en alternativ bosætningsdynamo, som med et stort antal helårsbeboede sommerhuse udvikler sig positivt, men er drevet af helt andre dynamikker end resten af kommunens byer.

Kattegatkysten har ikke indgået i forarbejdet til strategiplanen. En nyligt udarbejdet helhedsplan for Øster Hurup har dannet inspiration for denne proces, og strategiplanen bygger på de gode erfaringer fra arbejdet med helhedsplanen. Derfor indgår Kattegatkysten på lige fod med kommunens øvrige byer i strategiplanen.

Kattegatkystens turistmæssige betydning

Den største del af turismeomsætningen i kommunen sker ved Kattegatkysten. Langt de fleste overnatninger i området sker i sommerhuse og på campingpladser. Antallet af sengepladser til hotelformål og lignende er stærkt begrænset i området. Udvikling af området vil kræve et mere varieret udbud af overnatningsmuligheder. Det gælder etablering af nye anlæg men også udvidelse af eksisterende.

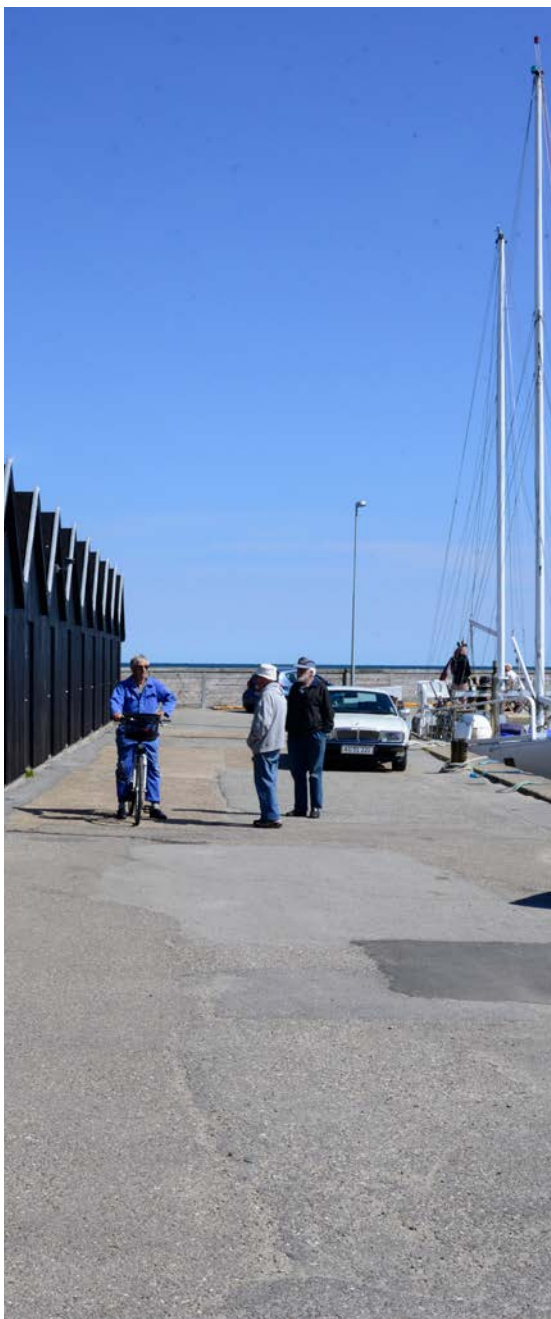
Mariagerfjord Kommune er både nationalt og internationalt kendt som kystferie-destination på grund af Kattegatkysten og dens meget børnevenlige strande.

Turisterne kommer til kommunen pga. kysten og opsøger derefter oplevelser og forskellige servicetilbud i resten af kommunen - især omkring omkring Mariager Fjord. Udviklingen af Kattegatkysten kan desuden være med til at støtte udviklingen omkring Hadsund. Kattegatkysten er derfor central for hele Mariagerfjord Kommunes relevans for besøg og turisme.

Øster Hurup

Helhedsplan for Øster Hurup (maj 2014)
 Illustration: Dansk Bygningsarv

Helhedsplanen for udvikling af Øster Hurup

I 2014 blev helhedsplanen for udviklingen af Øster Hurup udarbejdet i tæt samarbejde mellem borgere, erhvervsliv og Mariagerfjord Kommune. Processen omfattede tre workshops, hvor aktørerne i fællesskab først fokuserede på byens kvaliteter og udfordringer, dernæst udviklede idéer til funktioner, der kan fungere som katalysator for liv og aktiviteter for både borgere og turister og herfra fokuserede på, hvordan projektidéerne kunne realiseres.

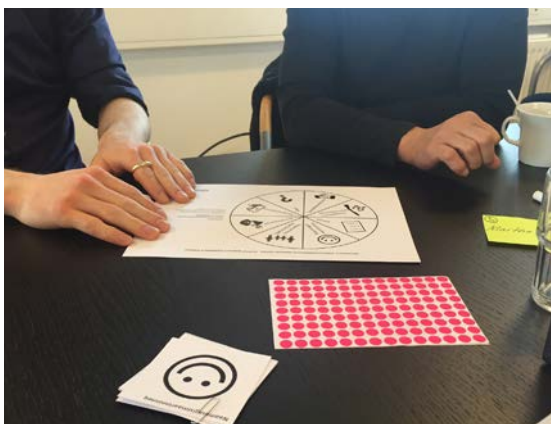
Processen gav aktørerne anledning til sammen at identificere et fælles værdigrundlag samt behov og herfra konkretisere hvilke tiltag, de i fællesskab kunne igangsætte og bidrage til for at imødekomme disse.

Indledningsvist afdækkede de forventninger for samarbejdet, hvilket fungerede som pejlemærke for processen i form af mål og succeskriterier. Processen mandede ud i input til udvikling af den fysiske helhedsplan samt aktiviteter herunder, hvilket mødte stor opbakning fra alle aktører. Processen bragte dermed både konkrete synlige resultater med lokalt afsæt frem, samt et stort engagement og ejerskab blandt byens borgere og erhvervsliv, der med processen var blevet samlet om et fælles mål.

Det strategiske udgangspunkt i helhedsplanen har betydet, at Realdania har støttet projektet, der "vender byen om". Realdania har med 2,3 mio. kr. bidraget til at skabe synergi mellem byens vigtigste funktioner: bymidten, stranden og havnen. Den nye rygrad i byen, som skal skabe sammenhæng og nye oplevelsesrum, er en promenade, som naturligt leder folk gennem Øster Hurup.

Hvordan gør vi så?

- ▶ Vi vil realisere planerne for bymidten og forbindelsen til havnen i Øster Hurup i perioden 2016 til 2018. Samtidigt vil vi afdække mulighederne for at realisere flere elementer fra planen.
- ▶ Vi vil opretholde det etablerede, men meget uformelle, samarbejdsforum i Øster Hurup.
- ▶ Vi vil overveje, om udviklingen i Øster Hurup skal tilrettelægges med et særligt fokus på den relativt høje andel af ældre, der tilflytter området. Denne målgruppe efterspørger kvalitet i fysisk udtryk, aktiviteter og detailudbud, som de bidrager aktivt som ressource til at understøtte. Dette kan medvirke til at gøre destinationen mere attraktiv - også for gæsterne.

Med afsæt i borgerne

Tilgang og metoder til dataindsamling og analyser

Byernes kvaliteter er undersøgt ved hjælp af en metode, hvor alle fire byer har været igennem identiske processer, men hvor beskrivelserne af byernes fysiske, sociale og emotionelle kvaliteter har været vidt forskellige. Netop den ensartede proces giver et solidt grundlag for strategiens anbefalinger af differentierede indsatser for de enkelte byer.

Datamaterialet, der udgør fundamentet for strategiplanen, er udarbejdet på baggrund af dels designantropologiske, dels arkitekt- og planfaglige metoder.

Antropologisk tilgang er undersøgende og åben og skaber dyb indsigt igennem kvalitativ dataindsamling. Det bidrager til at forstå borgernes behov og ønsker samt byernes udfordringer og muligheder som grundlag for at kunne skabe nye tiltag, der vil ramme plet. Metoderne blev konkret benyttet i form af kvalitative semistrukturerede interviews samt workshops med designede øvelser.

Den arkitekt- og planfaglige tilgang bruger vi til gennem fysiske analyser af landskabet, det byggede miljø og byernes funktionelle struktur at forstå, hvordan byerne udvikler sig og fungerer – og til at identificere de muligheder, der er for at skabe nyt og forandre byerne.

Kick-off

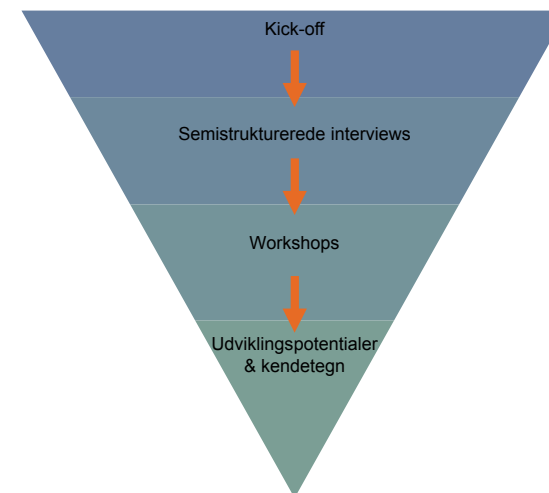
Vi startede indsamlingen af oplysninger om de enkelte hovedbyer med en kick-off workshop for hver by. Her drøftede vi karakteristika ved hver by, herunder dens styrker, svagheder og udviklingspotentialer. Denne viden dannede grundlag for fokus i vores efterfølgende borgerinterviews, samt gjorde det muligt for os at sammenligne kommunens visioner og mål med borgernes: hvor har de fælles fokus, og hvor er de uenige?

Semistrukturerede interviews

Efterfølgende foretog vi tre semistrukturerede interviews med borgere i hver af de fire hovedbyer. Fælles for alle var, at de var engagerede borgere, der deltog og bidrager i byernes aktiviteter og/eller erhvervsliv. Herved opnåede vi en indsigt i byen fra borgerens perspektiv, samt fik et særligt kendskab til hver af borgernes ekspertområde: erhverv, foreningsliv, landbrug, skoler mm. Den enkelte borger fik desuden mulighed for at komme med sit eget forslag til udviklingspotentialer for byen.

Workshops

Vi brugte blandt andet indsigterne fra de semistrukturerede interviews til at udvikle en workshop for borgerne i hver af de fire hovedbyer. Til hver workshop mødte der 30-40 interesserede borgere op, som alle blev præsenteret for vores indsigter på daværende tidspunkt. Ud fra disse indsigter og tilrettelagte øvelser, diskuterede og udviklede borgerne byernes styrker, svagheder og udviklingspotentialer.

Dataindsamlingen er gennemført som en proces, hvor der gradvist fokuseres på byernes vigtigste kendetegn og potentialer.

Strategiplan for Mariagerfjord Kommune 2016
er udgivet af Mariagerfjord Kommune,
Center for Byråd, Personale og Strategi

Fotos: Mariagerfjord Kommune,
Bascon og Antropologerne

